

30.10.2023

Viite: VN/24836/2023**Valtioneuvoston asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta**

Kuuloliitto ry ei kannata asiakasmaksuihin esitettyjä korotuksia. Vaikka korotukset painottuvat erikoissairaanhoidon, jossa asiakkaiden tulojakauma on tasaisempi kuin perusterveydenhuollossa, ei se helpota esimerkiksi pienituloisen, erikoissairaanhoidon tarvitsevan kuulovammaisen asiakkaan tilannetta.

Kuulovammaisia asiakkaita on kaikissa ikäryhmissä. Kuulovammaisista suurin osa on ikääntyneitä, joille kertyy kuulonkuntoutuksen maksujen lisäksi monenlaista sosiaali- ja terveydenhuollon maksurasitetta. Esityksessä ehdotetaan korotettavaksi muun muassa terveyskeskuksen avohoidon maksuja (7 §), sairaalan poliklinikkamaksuja (8 §) ja päiväkirurgian maksuja (8a §), jotka kohdistuvat esimerkiksi kuulon- ja sisäkorvaistutekuntoutukseen sekä niihin hakeutumiseen. Lisäksi esityksessä ehdotetaan korotettavaksi lääkärintodistuksesta perittäviä maksuja. Näiden eri maksujen yhtäaikainen, merkittävä korottaminen kohdistuu erityisesti heihin, jotka tarvitsevat kuulonkuntoutuksen palveluja säännöllisesti koko elämänsä ajan. Kuulonkuntoutuksen hoitopolku, erityisesti sisäkorvaistutekuntoutuksessa, sisältää useita eri erikoissairaanhoidon käyntejä ja tutkimuksia.

Edellä kuvattujen maksujen yhtäaikainen korottaminen voi nousta osalle esteeksi oikea-aikaiseen kuulonkuntoutukseen hakeutumiseen. Useat tutkimukset ovat osoittaneet, että hoitamaton kuulovamma tulee yhteiskunnalle kalliimmaksi kuin kuulonkuntoutukseen panostaminen. Kuuloliitto ry esittää, että oikea-aikaisen hoitoon hakeutumisen ja sairauksien pahenemisen ennaltaehkäisyn näkökulmasta asiakasmaksuja tulisi päinvastoin alentaa. Vähintään ne tulisi pitää vuoden 2023 tasolla.

Esityksen muistiossa tunnistetaan, että korotukset saattavat lisätä niiden pienituloisten asiakkaiden määrää, joille asiakasmaksut aiheuttavat merkittävää taloudellista kuormitusta. Muistiossa tunnistetaan myös, että tämä voi johtaa toimeentulotuen tarpeeseen tai maksujen ulosottoihin. Ensi vuonna ovat astumassa voimaan myös useat sosiaaliturvaleikkaukset. Asiakasmaksujen korotusten ja sosiaaliturvaleikkausten mahdollisia yhteisvaikutuksia kotitalouksiin ei kuitenkaan ole esityksessä arvioitu.

Kuuloliitto ry katsoo, ettei kenenkään ole inhimillistä tai kohtuullista joutua ulosottoon sosiaali- tai terveydenhuollon käyntien vuoksi. Siksi Kuuloliitto ry yhtyy SOSTE ry:n lausuntoon maksujen huojentamisen ulottamisesta myös tasasuuruisiin maksuihin, jos maksu uhkaa joutua ulosottoon tai vaarantaa kotitalouden toimeentulon edellytyksiä tai elatusvelvollisuuden toteuttamista. Lisäksi asiakasmaksujen huojennusten ja perimättä jättämisen käytäntöjä tulee selkiyttää kansallisesti. Asiakkaille tulee antaa tietoa maksujen alentamisen ja perimättä jättämisen mahdollisuuksista sekä asiakasmaksukatosta yhdenvertaisesti kaikilla hyvinvointialueilla.

Kuuloliitto ry katsoo, että pienituloisten palveluihin pääsy ja tarpeenmukainen hoito tulee varmistaa yhdistämällä terveydenhuollon eri maksukatot palveluissa, lääkkeissä ja matkoissa yhdeksi maksukatoksi, ja sen taso tulee sitoa takuueläkkeen tasoon. Lisäksi

30.10.2023

Kuuloliitto ry esittää, että osana hallitusohjelman tavoitteita hallituksen tulee kriittisesti arvioida, mihin kaikkiin palveluihin kuulovammaisen tarvitsee lääkärinlausunnon hakemuksen tueksi. Tällä hetkellä ongelmana on se, että Suomessa vaaditaan epätarkoituksenmukaisesti lääkärinlausuntoja sellaisiin palveluhakemuksiin, joissa sille ei ole tosiasiallista perustetta tai tarvetta.

Sanna Kaijanen
Toiminnanjohtaja
Kuuloliitto ry

Lisätietoja:

Kehittämispäällikkö Anniina Lavikainen, anniina.lavikainen@kuuloliitto.fi, p. 050 303 4841

Asiantuntija Anniina Horto, anniina.horto@kuuloliitto.fi, p. 044 752 5561